

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
lesv, Cvrsvs Theologicvs**

iln decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Secvndam Secvndæ, & Tertiam Partem D. Thomæ

Esparza Arteida, Martin de
Lugduni, 1666

XIX. Vtrum sacramenta nouæ legis conferant gratiam ex opere operato?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94839](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94839)

quidquam facit ad probabilitatem partis contrariæ, quod nonnulli circa utraque nihilominus tergiversentur. Sunt enim, qui dubitent etiam de existentia Dei, de immortalitate animæ, & de utriusque legitimis demonstrationibus, de quæ aliis similibus, & fuere, qui negarent, quodlibet esse, vel non esse, ut liquet ex 2. Metaphys. in re præfenti peccatur à nonnullis. Circa rationem quidem, quia quod re ipsa est primum principium indemonstrabile, aut non possunt, aut nolunt agnoscere, ut tale; quod sæpè contingit, præsertim in doctrina morali; utpote pendent à maturitate arbitrij, eaque nihil sensibus adiuta directè. Circa auctoritates verò, quia dicta antiquorum non accipiunt cum proportionem accommoda ministrorum, & ministeriorum pro leuitate, & grauitate culpæ; & insuper volunt ea reducere, sicut dicta modernorum scholasticorum, ad præciosos quosdam, & formales ubique terminos; cum illi non ita loquantur ut plurimum, & ex toto contextu, iuxta principalem eorum scopum, sint interpretandi.

QVÆSTIO XIX.

Virum sacramenta nouæ legis conferant gratiam ex opere operato?

Videtur non conferre. 1. Quia gratia sacramentalis confertur ex meritis Christi, ut patet ex 3. ad Titum 5. *Saluos nos fecit per lauacrum regenerationis, & renouationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Iesum Christum Saluatorem nostrum.* Quod autem confertur ex meritis, non confertur ex opere operato, sed ex opere operantis. Nempe opus operatum vsurpatur communiter, ut oppositum operi meritorio.

2. Pro recipienda gratia sacramentali est omninò necessarium opus laudabile, ac meritorium, tanquam dispositio requisita ex parte suscipientis, ut apparebit infra quæst. 33. Ergo ea gratia habetur ex opere operantis, & non tantum ex vi operis operati secundum se.

3. Non inest sacramentis vlla virtus physice causatiua gratiæ; quandoquidem nulla est eorum cum hoc effectu proportio physica. Ergo sola potest illis conuenire causalitas moralis, quæ à causalitate meritoria operis seiungi non potest, adeoque nec ab opere operantis.

4. Si gratia sacramentalis conferretur independentè à laudabilitate, & merito operationum ministrantis, & suscipientis; sacramenta non iuuarent pietatem, & bonos mores, sed magis inducerent eorum contemptum; utpote conferentia vitam æternam independentè ab omni bona, & laudabili operatione. Quod tamen est contra finem supra explicatum institutionis sacramentorum, & contra rationem rectæ prouidentiae.

Art. 1. Respondetur. Collationi gratiæ ex opere operato vnum quoddam est commune cum collatione gratiæ ex opere operantis; nempe gratiam dari dependentè ab opere tanquam à causa existentiae eius, & non solum tanquam à puta conditione sine qua non. Differunt verò quatenus conferri gratiam ex opere operato est, existentiam gratiæ, vel simpliciter, vel quoad augmentum sub determinata quadam mensura, seu gradu induci ex vi talis operis secundum se; siue meritorium, & laudabiliter per actum sit, siue neutrum, aut etiam oppositum utriusque illi conueniant. Conferri verò gratiam ex opere operantis est, illam, aut eius augmentum induci ex vi talis operis, præcisè quatenus meritorium, & laudabiliter per-

actum est, & præcisè iuxta mensuram, seu gradum correspondentem virtuti meritoriae. Hic est sensus istarum vocum apud omnes Catholicos, defensus acriter inter alios, à Vasquez aduersus Lutherum, & alios ei similes perperam oblatrantes loquutioni simul cum re significata.

Art. 2. Conclusio igitur immediatè responsua ad quæstionem propositam est, quæ habetur in Concilio Tridentino sess. 7. can. 8. *Si quis dixerit per ipsa noua legis sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solum fidem diuinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.* Itaque sacramenta nouæ legis sunt veræ causæ conferentes gratiam ex vi actionis exterioris qua perficiuntur, & rerum quibus constant; & non tantum ex merito, precibus, vel fide, siue ministri, siue suscipiētis; nec iuxta mensuram meritorum, vel utriusque, vel alterutrius ex ipsis. Quæ veritas pluribus præterea sacra pagina, aliorum Conciliorum, & PP. testimoniis illustratur aduersus contrarias hæreses à Bellarmino tom. 3. lib. 2. de Sacramentis cap. 2. Suarez disp. 7. sect. 2. Vasquez disput. 13. cap. 3. & 4. Eandem satis apertè præferebat significatio sacramentorum expensa supra quæst. 13. art. 2. Ratio verò congruentiæ, & conuenientiæ maximæ, ut talis virtutis sacramenta instituerentur apparet satis ex q. 11.

Ad 1. Collatio gratiæ non dicitur ex opere operato per exclusionem cuiusvis meriti vniuersaliter, & indiscriminatim respectu gratiæ, quæ sic confertur, sed per exclusionem meriti ex parte ministri exequentis immediatè tale opus, & ex parte eius, circa quem exercetur idem opus, quique suscipit gratiam correspondentem eidem operi. Quare gratia sacramentalis relatiuè ad Christum, & eius opera est ex opere operantis, sed relatiuè ad ministrum, & suscipientem, & ad opus, seu opera utriusque, est simul ex opere operato.

Ad 2. Paruulis inprimis, ineptis ad merendum, datur nihilominus gratia per sacramentum. Deinde adultis etiam bene dispositis datur gratia, per sacramenta, vltra mensuram correspondentem eorum merito, seu plusquam daretur existente solo eo merito. Demum dispositio adulti sæpè est talis, quæ non superueniente sacramento nullam gratiam inductura foret, ut dicitur in eadem illa q. 33.

Ad 3. Circa illud antecedens, & consequens dicitur ex professio quæst. 24. & 25. & ibidem apparebit utrumque esse defectuosum, & laborare falsa suppositione.

Ad 4. Ad hoc datur gratia per sacramenta etiam non merenti, & à non merente; & cum merentur, vltra quam mereantur; ut habeatur vnde merita, aut maiora merita proueniant. Præterea adulti, pro quibus solis tale inconueniens proponi potest, non obstante collatione gratiæ sacramentalis ex opere operato, indigent bonis operibus, ut peruenire possint ad regnum cælorum, nec fieri potest, ut illud absque illis consequantur, si diutius vivant, & exponantur opportunitatibus bene, ac male operandi. Rursus actiones exteriores sacramentales postulant ex sua natura bonorum operum comitatum, tum ex parte ministri, ut liquet ex quæstione præcedenti, tum ex parte suscipientis adulti, ut dicitur quæst. illa 33. Demum, quod gratia detur per sacramenta absque meritis, aut vltra mensuram meritorum, præterquam Christi Domini, non solum paruulis, sed etiam adultis, est valde conueniens pro statu præfenti, ut liquet ex dictis supra q. 11.